

OSAVUOSIKATSAUS TAMMI-SYYSKUU 2023

Ikäntyneiden palvelut

Sisällys

1.	TOIMINTA.....	3
2.	OLENNAISET POIKKEAMAT TALOUSARVIOON	4
3.	SITOVAT TAVOITTEET, 1000 EUROA.....	6
4.	MITTARIT	7

Osavuosikatsaus tammi-syyskuu 2023

1. Toiminta

Palvelutuotannon siirtyminen hyvinvointialueelle toteutui pääosin hyvin. Alkuvuoden toiminnan keskeisimpänä painopisteenä on ollut siirtymisen varmistaminen ja siihen liittyvien ongelmien haltuunotto. Toiminnan organisoitumiseen liittyvät tehtävät palvelutuotannon osalta ovat pääosin valmiit. Organisoitumisen keskeneräisyys tukitoimintojen osalta on kuormittanut merkittävästi organisaation eri tasoja. Toimintojen yhteensovittaminen eri organisaatiotasojen kanssa on vielä vaiheessa. Johtamisen tuen haasteet ovat liittyneet sihteerityön organisoitumisen haasteisiin ja vajeisiin sekä tietojohdamisen työkalujen keskeneräisyyteen niin talouden kuin toiminnankin osalta. Työkalut seurantaan ja arviointiin ovat olleet puutteelliset ja tieto on osin epäluotettavaa. Tietojärjestelmien erilaisuus on aiheuttanut haasteita tiedonkulun suhteen. Alkuvuodesta uuden Omni-potilastietojärjestelmän käyttöönotto aiheutti tiedonkulullisia ja hoidollisia viiveitä. Myös viiveet asiakaslaskutuksessa on aiheuttanut haastetta asiakasrajapintaan vaihdellen alueittain.

Toiminnan siirtymisen varmistamisen lisäksi keskeisimpiä alkuvuoden tehtäväkokonaisuuksia on ollut ikääntyneiden asumisen ja sen lääkäryön sekä muistipoliklinikoiden lääkäryön ostopalveluiden hankinnan valmistelu, kilpailutus ja toimeenpano, asiakkaiden palvelujen harmonisoinnin aloittaminen sekä palvelustrategiatyö ja siihen liittyvä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman valmistelu. Syksyn myötä painopiste suunnittelussa on ollut taloudellisuus ja tuottavuusohjelman päivitystyössä ja talousarviovalmistelussa

Henkilöstön saatavuuteen ja henkilöstön poissaoloihin liittyvät ongelmat varsinkin kotihoidossa sekä asumispalveluissa ovat vaikuttaneet kyvykkyyteen tuottaa tarpeen mukaisia palveluita. Asumispalveluissa oman tuotannon osalta paikkoja on jouduttu vähentämään kevästä alkaen. Asumispalveluissa uusi henkilöstömitoitus 0,65 hoitajaa/asiakas 1.4.2023 alkaen on toimeenpantu aiheuttaen kuitenkin sijaisten saatavuuden hankaloitumisen. Henkilöstömitoitus on toteutunut pääsääntöisesti lain mukaisesti.

Sijaishallinnan haasteiden ja konkreettisen työntekijävajeen takia varautumissuunnitelmia on päivitetty ja päivittäisjohtamista tehostettu resurssien optimaalisen kohdentamisen varmistamiseksi. Henkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet ovat kuormittaneet henkilöstöä ja nostaneet myös kustannuksia henkilöstömenojen osalta erilaisten korvausten ja ostopalvelujen osalta. Palveluiden ostoissa näkyy erityisesti vuokratyövoiman lisääntyntä käyttöä

kotihoidossa ja asumispalveluissa. Syksyn myötä on käynnistetty toimenpiteen vakituisen henkilökunnan vahvistamiseksi ja vuokratyövoiman ja sijaiskäytön vähentämiseksi

Lääkärityötä ikääntyneiden palveluissa tuotetaan omalla toimialueella sekä tukeutuen yleisten palveluiden lääkäriresurssiin. Lääkärityövoiman saatavuuden haasteet heijastuvat maaseutualueilla kotihoidon ja iäkkäiden asumisen lääkärityön järjestelyihin. Resurssia on turvattu ikääntyneiden asumisen lääkärityön ostopalveluhankinnan kautta 1.5.2023 alkaen. Samoin muistipoliklinikoiden toiminnan turvaamiseksi on käytetty osin ostopalvelua.

Kaikki aikaisemmat asumisen ostopalvelutuottajat eivät hakeutuneet toimijaksi uudelle hankintakaudelle ja tämän takia uusien asumispalvelujen järjestäminen on vaikeutunut merkittävästi. Asiakasohjauksen resurssointi on osoittautunut lähtökohtaisesti vajaaksi ja uusia virkoja perustettiin kesäkuussa 11, joiden vaikutus helpottaa työtilannetta syksyllä. Lain mukaisia palvelujen saatavuuden määräaikoja ei ole saatavissa, mutta virkamiesten kokemukseräisen käsityksen mukaan ao. saatavuusajat ylittyvät paikoin. Tilanne on vaikein keskisellä alueella. Asiakasohjauksen arvioinnin odotusaikoja kevään vaikean tilanteen jälkeen on saatu lyhennettyä. Riskinä edelleen on, ettei kaikkia omaishoidon tuen asiakkaita ehditä arvioida hyvinvointialueen myöntämisperusteiden perusteella tämän vuoden aikana, jolloin hyvinvointialueen palkkioluokkien harmonisointi venyy asiakkaille tiedotetusta aikataulusta.

2. Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Talousarvion laadinnassa ei ollut käytettävissä luotettavaa historiatietoa. Annettu talousarvioraami ikääntyneiden osalta näyttäytyi kireälle, minkä takia taloudellisuus ja tuottavuustyö on käynnistetty välittömästi toiminnan käynnistymisen myötä. Keskeisimpiä toimeenpantuja tuottavuustoimenpiteitä ovat lääkerobottihankinnan toimeenpano, palvelujen myöntämisperusteiden harmonisoinnin käynnistäminen kohti kevyempää palvelurakennetta ja palvelujonojen purkamistyö.

Tulojen osalta toteuma on 79,5 % talousarviosta. Menojen osalta toteuma on 71,6 %. Varsinkin henkilöstökuluissa näkyy, että vakituisia tehtäviä ei ole saatu täysin täytettyä ja kulut näkyvät keskitetyn sijaispalvelun ja vuokratyövoiman käytön lisääntyneenä kuluna.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä muut toimintakulut tulevat ylittämään talousarviovaraukset noin 3milj. €:lla.

Varsinkin tulojen kehittymistä on laskutuksen viiveiden takia vaikea luotettavasti arvioida. Valtionkonttorin tuloennustetta on laskettu 3,7 m€.

Vaikka menokehitys näyttäytyy nyt maltilliselle, on syytä huomioida loppuvuoteen kohdistuvat heinäkuun ennusteessa erikseen huomioitavat merkittävästi

Ikääntyneiden palvelut

13.10.2023

lisääntyneet kulut varsinkin palvelujen ostoissa. Etenkin kotihoidossa ja asumispalveluissa palvelujen ostoissa vuokratyövoiman osuus on merkittävä.

Ikääntyneiden palvelut
13.10.2023

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU				
Ikääntyvien palvelut	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2023	MUUTETTU TALOUSARVIO 2023	TOTEUMA 2023, 1-9	POIKKEAMA 2023, 1-9
Toimintatuotot	53 572 000,00	53 572 000,00	42 574 924,21	-10 997 075,79
Myyntituotot	9 132 000,00	9 132 000,00	4 748 969,75	-4 383 030,25
Maksutuotot	36 157 000,00	36 157 000,00	37 769 970,11	1 612 970,11
Tuet ja avustukset	148 000,00	148 000,00	10 010,00	-137 990,00
Muut toimintatuotot	8 135 000,00	8 135 000,00	45 974,35	-8 089 025,65
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut	-257 157 000,00	-257 157 000,00	-184 032 491,42	73 124 508,58
Henkilöstökulut	-136 757 259,00	-136 757 259,00	-88 315 827,03	48 441 431,97
Palvelujen ostot	-107 053 741,00	-107 053 741,00	-82 179 598,17	24 874 142,83
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 529 000,00	-2 529 000,00	-4 493 685,74	-1 964 685,74
Avustukset	-9 316 000,00	-9 316 000,00	-7 200 829,38	2 115 170,62
Muut toimintakulut	-1 501 000,00	-1 501 000,00	-1 842 551,10	-341 551,10
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTAKATE	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-141 457 567,21	62 127 432,79
Valtion rahoitus	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00	-2 810,43	-2 810,43
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Korkokulut	0,00	0,00	-135,61	-135,61
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	-2 674,82	-2 674,82
VUOSIKATE	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-141 460 377,64	62 124 622,36
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00	-4 673,41	-4 673,41
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-141 465 051,05	62 119 948,95
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-203 585 000,00	-203 585 000,00	-141 465 051,05	62 119 948,95
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20,83 %	20,83 %	23,13 %	
Vuosikate/Poistot, %	***	***	-3026919,91 %	

3. Sitovat tavoitteet, 1000 euroa

	TA2023 te	Tot.9/2023 te	Tot.%
Toimintatuotot	53 572	42 575	79,5 %
Toimintakulut	-257 157	-184 032	71,6 %
Toimintakate	-203 585	-141 458	69,5 %

Sitovat tavoitteet ovat ulkoisia tuottoja ja kuluja.

Ikääntyneiden palvelut

13.10.2023

4. Mittarit

(Oma laskentaa ja NHG aineisto joka vajaa ja pääosin tieto 5/2023)

Tietoja kerätty pääosin manuaalisesti, prosessit vakioimatta minkä takia raportoinnin luotettavuus taso ei ole vielä optimaalinen)

Organisaatiotaso	Mittari	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Muistutusten/kanteluiden määrä	100	44
1PK520 Asumispalvelut	Ympäri vuorokautisen hoivan peittävyys yli 75 v	Aleneva	Oma tuotanto yli 75 v. 1377 as. Ostopalvelut yli 75 v. 1045 as. Ympäri vuorokautisen hoivan peittävyys yli 75 v 8 % (9/2023) sisältää myös laitoshoidon osuuden. (31.12.2022 yli 75 v. 29 750 asukasta Pohjois-Savossa)
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Säännöllinen kotihoidon peittävyys yli 75 v, sisältää palvelusetelin	Aleneva	15 %
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Säännöllinen kotihoito asiakasmäärä		3943
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Kotihoito keskeytyspäivät	alle 12 pv/v	9 pv (NHG aineisto 5/2023)
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Kotihoidon palveluaika h/kk, sisältää palvelusetelin		81742
1PK530 Kotiin annettavat palvelut	Etäkäyntien määrä käynneistä %, kotihoidossa	15,0	5,8 %
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Ikääntyneiden palvelujen saatavuus		ei saatavissa
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Omaishoidon piirissä olevat, % yli 75 v	2 100 31.12.2022 1669 as.	1256 4,2 %
1PK510 Ikääntyneiden palvelut	Perhehoidossa olleet ikääntyneet määrä/hoitopäivät	5 000	14